

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj:

Egy évre 8 Pengő, 1/2 évre 4 Pengő, 1/4 évre 2 Pengő, számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Főszerkesztő:

Dr. UDVARI JÓZSEF

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 6 Pengő, nyiltér soronként 40 fill. Állás keresők hirdetése 80 fill.

Családvédelem.

Amikor a miniszterelnök a képviselőházban bemutatkozó beszédét mondta és vázolta a kormány földbirtokpolitikai programját, amely gyorsított ütemű folytatása a kormány földbirtokrendezési terveinek, már kimondta azt a rendkívül egészséges gondolatot, hogy a házhelyakció terén olyan újításra van szükség, amely az épülő ház körül az új tulajdonosoknak megfelelő nagyobb területet biztosít. Ezzel a házhelyakció nemcsak kibővült és megerősödött, hanem jelentőségében szociális és gazdasági szempontból is megnőtt. Azáltal, hogy a felépülő házak mellett megfelelő területi belsőséget is kap a házhelyhezjuttatott, lehetővé teszi számára, hogy mellékjövédelmet teremtsen magának, egy kis veteményes kert, virágoskert — például rózsaujtetés, valamint szerény keretek között az állattartás útján. A kis család saját élelmezésén felül a fölős termények eladásából pénzt tud szerezni s ezzel gazdasági egzisztenciáját s egész otthonát jobban tudja biztosítani, mint a régi rendszer mellett, amelynél a házhely olyan kisterületű volt, hogy ugyszólván éppen csak a ház fért el rajta.

Bárdossy László ebben az érdekes programadásban nem maradt a tervnél, hanem azonnal intézkedett a megvalósításról is. Az a közlemény, amely a közelmúltban hivatalosan bejelentette az Országos Nép- és Családvédelmi Alap akcióját ötezer családi ház felépítésére, már ennek a tervnek életbe átvitt végrehajtását mutatja.

Arról van szó, hogy az Országos Nép- és Családvédelmi Alap, amelyet a kormány a korszerű szociál-politika elvei alapján a magyar nép tömegeinek szociális és gazdasági igényei kielégítésére teremtett meg, ötezer családi ház felépítéséhez nyújt megfelelő kölcsön útján segédkezett.

Ez a házépitési akció kifejezetten szociális jellegű és célja az, hogy első sorban a sokgyermekes családoknak teremtsen otthont s az otthon mellé olyan megfelelő mellékjövédelmet, amely legalább részben fedezni tudja a rendkívül méltányos kölcsön törlesztését. A lakások mai tulzsfolttsága és az a tény, hogy a nagyobb családokat, mint lakásbérlőket, sehol sem szeretik, egyik legnagyobb akadályja annak, hogy a gyermekeket helyesen lehessen nevelni s főleg egészséges környezetben lehessen tartani. Ahhoz, hogy a magyar nép szaporodjék és sokasodjék, ami pedig a

jövő szempontjából egyik legfőbb követelmény, okvetlenül szükséges, hogy minél több egészséges, új hajlékot teremtsenek a magyar nép családjainak, különösen sokgyermekes családjainak számára. Ez a mostani házhelyakció első sorban a mezőgazdasági munkából élő szegény és sokgyermekes családok számára akar új életlehetőségeket nyújtani és megfelelő egészséges, lakályos otthont szerezni.

A Nép- és Családvédelmi Alappal karöltve a városok és vármegyék máris 3800 megfelelő telket biztosítottak az akció céljára. Ezek a telkek a miniszterelnök elgondolásának megfelelően mind olyanok, hogy falun nagyobb, városban kisebb belsőséget alkotnak. Ezek a bel-

sőségek, kertek, állattartásra is alkalmasak lesznek s mint kertek, veteményesek, gyümölcsösök is megfelelően művelhetők.

Az a gyorsaság, az a fokozott ütem, amelyet Bárdossy László miniszterelnök bemutatkozásakor ígért s azóta is hangsúlyozott, ebben az akcióban máris örvendetesen érvényesül és bizni kell benne, hogy minden hatóság és minden egyéb illetékes tényező a maga részéről is hozzá fog járulni ahhoz, hogy a nagyszabású terv minél gyorsabban valóra váljék, minél több elhanyagolt, árva magyar család jusson megfelelő hajlékhoz s a hajlékban igazi otthonhoz, amelyet magáénak érez s amely megszünteti benne a társadalomból való kizártságot, a proletár számkivetettség érzését.

Tóth László.

Szilágyvármegye Közigazgatási Bizottságának első ülése.

Az öreg vármegyeháza 1941. május 7. napján ismét egy történelmi pillanatnak a tanuja volt. Szilágyvármegye Törvényhatósági Közigazgatási Bizottsága 22. év mulva ismét össze ült, hogy a sokat szenvedett, alkotmányos magyar életből kimozdított törvényadta működését a vármegye szebb jövőjének érdekében ismét megkezdje.

A Közigazgatási Bizottság tagjait Báró Jósika János elnöklő főispán megleghangú üdvözlő beszéddel köszöntötte és indítványára a Bizottság összes tagjai egy percig tartó néma felállással búcsúztak Erdély nagy halottjától, Magyarország tragikus körülmények között elhunyt nagy miniszterelnökétől Gróf Teleki Páltól.

A főispáni megnyitó után Dr. Gazda Endre alispán emelkedett szólásra. Beszámolójában ismertette a törvényhatósági és községi tisztviselők szervezeti rendszerében beállott változásokat. Bizonyos zökkenőt jelent a kevés magyar jogszabályokat ismerő tisztviselők száma, továbbá a katonai szolgálatra bevonult tisztviselők. A vármegyei számvevőség végleges megszervezése még nem történt meg. A segédjegyzői állásokra kellő számú és szakképzettséggel rendelkező egyén nem jelentkezett.

A fontosabb adminisztrációs munkák közül folyamatban vannak a vármegyei háztartási, közuti alapok, a városok és községek költségvetései. Rövidesen befejezést nyernek a hadigondozási igény megállapítása iránt beadott kérelmek felülbírálása.

A legnagyobb körültekintéssel, a legtöbb jóindulattal és legmesszebbmenő igyekezettel és szorgalommal igyekezik a vármegye a közéletmezés nehéz kérdéseit megoldani.

A vármegye ellátatlan lakossága részére a közellátási minisztérium május hó 1-ig 30 vagon búzát, 42 vagon kenyérlisztet, 12 vagon nullás lisztet, 145 vagon étkezési tengerit, 13 vagon cukrot, 11 vagon petróleumot, 2 vagon rizst, 150 mázsa talpbőrt utalt ki.

E nagy számok könnyen megtéveszthet-

nének, de ehhez azt is kell tudnunk, hogy a vármegyének 212.000 lakosa van ráfavalva a közéletmezésre, mint ellátatlanok, tehát a kiutalt lisztmennyiség különösen kevés, ezért a fejadag felemelése érdekében a minisztériumhoz előterjesztéssel élünk.

A nagymérvű takarmányhiány pótlása érdekében a vármegye a szükséges lépéseket folyamatba tette és a korpa kiutalások már is folyamatban vannak.

A vármegye közönségének burgonyaszükségletét összeirtuk, s az így mutatkozó cc. 70 vagon burgonyaszükségletnek más megyéből való beszerzése folyamatban van.

Minden anyagihiány és más nehézség ellenére a Kormány e kérdésben messzemenően segítségünkre sietett, mert a vármegyénk vasúthálózatának elsőrangosítása érdekében 8.000.000 P. beruházást eszközölt. A magyar kormánynak a vármegyével szemben megnyilvánuló jelentékeny segítséget hálával és elismeréssel kell kísérnünk kormányunknak komoly erővel felénk nyuló segítő kezét, hogy e nagyjelentőségű haladást részünkre lehetővé tette s e rendkívül nehéz gazdasági helyzetben e fontos vasutközlekedési érdeken felül komoly munkalehetőségeket biztosított számunkra.

A hálánk elismerő gondolata kiséri mindazoknak működését, akik e rég óhajtott kérdést a megvalósulásig érelték, de közöttük is külön báró Braunecker Antal képviselőnk rendkívüli buzgó fáradozásait, amivel e nehéz kérdést mindenütt támogatta.

A közuti hálózataink kérdésében váratlanul érte a megyénket az a döntés, hogy a Mojád—Szilágysomlyó—Varsolc—Kraszna—Csizér—csucsai ut vonalát az eddigi állami ut jellegéből törvényhatósági uttá minősítették.

A vármegyére sérelmes fenti intézkedés megváltoztatása érdekében a megfelelő lépéseket a kereskedelem és közlekedésügyi minisztérium illetékes osztályán megtettem, s reménykedem abban, hogy ez a fontos utvonal rövidesen visszanyerheti az állami ut jellegét.

Mindegyre komolyabb központi kormányzati figyelembe kerül a derzsida villanycentrálé megépítésének országos jelentőségének lehetősége s a legközelebbi időben a szénmedencék és szénkészletek szakzerű vizsgálata e létesítendő centrálé érdekében megindul.

A vármegye alispánja megemlékezett az Erdélyi Szociális Szervezet működéséről.

Ez az eredményesen és áldásosan működő szervezet 1114 kat. hold földet szántott be, az erdélyi menekültek segélyezésére és munkához juttatása érdekében 7000 P-t használt fel. A gyermekek étkeztetésére 8100 P-t áldozott. 1960 P-t állattartás, 930 P-t kisipari kölcsön, 1958 P-t létfenntartási kölcsön céljaira használt fel.

A szervezet 5715 pár cipőt osztott ki kölcsön és segélyakció keretén belül, ezenkívül 700 mázsa lisztet osztott ki kölcsönként és 59 községben végzett segélyezést a rászoruló szegények közt.

A Szociális Szervezet Szilágysomlyó megyei város részére közmunkák létesítése céljára 30.000 P. kamatmentes kölcsönt folyósított.

A népnevelés fontos érdekében a vármegye alispánja az összes főszolgabírókhoz, községi és körjegyzőkhöz körrendeletet intézett, hogy az 1941. évi költségvetésekben az állami és felekezeti népiskolák dologi szükségleteiknek fedezésére mindazokat a készpénz és természetbeni szolgáltatásokat irányozzák elő, amelyeket a községek az uralomváltás előtt is szolgáltatottak.

A nagy tetszéssel fogadott részletes alispáni jelentéshez br. Braunecker Antal és gr. Teleki Béla bizottsági tagok szoltak hozzá.

Báró Braunecker Antal indítványára a nagyderzsida villancentrálé felállításának költségéhez szükséges 150.000 P. összeget a vármegye a kormányzattól kérelmezi és a Közig. Bizottság báró Jósika János főispán elnöklete alatt gr. Béli Kálmán, dr. Gazda Endre, dr. Bölöni Zoltán, br. Braunecker Antal és gr. Teleki Béla közig. bizottsági tagokat küldi ki, hogy ez ügyben személyesen járjanak el a kormányznál.

Az ülés további tárgysorozata értelmében dr. Szabó Sándor vm. tisztifőügyész a vármegyét érintő peres ügyeket ismertette, majd dr. Rochlitz Dezső ügyészségi elnök a közig. bizottságot a vármegye közbiztonsági állapotairól tájékoztatta.

Dr. Germar Miklós m. kir. pénzügyigazgató a jelentésében a lerombolt adómorál helyreállításának szükségességét sürgette és felvilágosítani kívánja az adófizetők nagytömegét a magyar adózási rendszer igazságos voltáról s tudatára ébreszteni, hogy a magyar állam nem követel senkitől sem olyan terheket, amelyek az adózó fizetési képességét igazságtalanul meghaladják. Felelősségünk tudatában gondoskodnunk kell a közterhek arányos és igazságos elosztásáról. Az adózónak viszont meg kell látnia a viszonyok megváltozását, a magyar pénzügyi igazgatás erkölcsi alapon álló felfogását.

A rendkívül rossz termés, impérium változás, a román katonai beszállás sulyos terhei és a rablógazdálkodás rendkívül sulyos feladatok elé állította a pénzügyi hatóságokat.

A m. kir. adóhivatalok megállapították, hogy 1940. év november havában az egyenesadók és földadók terén 2.258.119 P. hátralék állott fenn. Ebből a hátraléksól 1.271.240 P. az államot, 484.561 P. a vármegyét, 15.903 P. a kereskedelmi és iparkamarát és végül 486.413 P. a községeket illeti meg.

Az 1941. évi egyenesadók kivetéséig a folyó adókat a megelőző évi előírás arányában kell az esedékesség időpontjában megfizetni. A folyó évi első négy hónapban ténylegesen állami adókban 24.603 P. folyt be.

A házadó kivetése folyamatban van, annak teljes befejezése május 31-re várható. A kereseti adó kivetését június 30-ig, a jövedelem- és vagyonadó kivetését július 31-ig kell befejezni.

Dr. Somogyi Kálmán vm. árvászeki elnök a vármegyei árvászek munkáját ismertette. A gyámhatóság alatt álló kiskorúak száma 22.144, míg a gondnokoltoké 1551. A rendkívül elhanyagolt román nyilvántartások és pontatlanul kezelt gyámpénztári naplók, továbbá az igen fontos irattári anyag rendezés alatt áll.

Dr. Suchy Dezső m. kir. tiszti főorvos a vármegye közegészségügyi állapotáról terjesztette be a jelentését.

A m. kir. Belügyminiszter Úr Szilágymegye közegészségügyi köreinek számát 38-ra emelte fel, ami a román állapotokkal szemben 15 új közegészségügyi kör örvendetes felállítását jelenteli.

A gyógyszerészek igazolása és a gyógyszerjogositványok felülvizsgálata folyamatban van. A benépesített óvodák száma 21, az óvónők száma 25. Nem működik még 3 óvoda.

A kórházak orvosi karának kinevezése most van folyamatba.

A zilahi állami tüdőbeteggondozó intézet korszerűen berendezve, új Röntgenkészülékkel felszerelve, már megkezdte működését. A magyar állam eddig már több, mint 16.000 P. segélyt küldött e célra. — A nemibeteggondozó a működését szintén megkezdte, a szilágysomlyói állami tüdőbeteggondozó korszerű berendezéssel és felszereléssel már a jövő hónap folyamán megkezdte munkáját.

A zilahi és szilágysomlyói zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat után most már a 3-ik, a zsidói egészségvédelmi szolgálat is megkezdte működését. A szükséges egészségházak építései is rövid időn belül meg fognak kezdődni.

Fertőző betegség terén jelentékenyebb csak az eddig 21 esetben előfordult hasihagymáz, mely ellen a rendszeres védőoltásokkal és a bacillusgázok felkutatásával a küzdelmet erőlyesen felvettük.

A zöldkeresztes tejakció révén 49.710 P. segélyben részesült a vármegye. Kellő számú jól tejelő tehén és a rossz takarmányviszonyok miatt azonban a tejakciót kellő eredménnyel igen nehéz levezetni.

A m. kir. Belügyminiszter Úr a zöldkeresztes cukorakcióra eddig 17.600 kgr. cukrot utalt ki a vármegye arra ráutaltjai javára.

Dr. Botár Dávid m. kir. th. főállatorvos ismertette a vármegye állategészségügyét. A vármegye állategészségügyi szolgálatát jelenleg 5 m. kir., továbbá 3 m. kir. állatorvosi teendőkkel megbízott állatorvos és 2 helyhatósági állatorvos látja el.

A fertőző állatmegbetegedések megelőzésére a m. kir. Földmívelésügyi Miniszter Ur 5000 adag lépfene oltóanyagot. 85 liter sertéspesztis elleni szérumot és Distol beszerzésére 6000 P-t utalt ki. Az állati rühösség gyógyításának érdekében szükségessé vált a gázkamra építése, melyre a miniszter ur 1250 P-t már kiutalt.

Szabó Sándor, a m. kir. államépítészeti hivatal főnöke nagy érdeklődés közt számolt be a vármegye közönségét igen érintő és fontos utépitési és javítási programjáról, valamint a végzett munkáról.

Az impériumváltozás óta a vármegye területén lévő állami és vármegyei utakra 20.000 m³ kőanyagot szállítottak ki, cca 3 km. utnak az áthengerelése befejezést nyert. A bodrogkeresztur—kolozsvári állami uton, továbbá a cigányi—szilágycseh—gardánfalvai uton több helyen teljes átépítési munka folyik. A zilahi vasutállomástól felfelé utnak az átépítése rövidesen befejezést nyer. A tél folyamán az inségihitel terhére utárkolási munkákat végeztetünk. A közutak állapotát a rendkívüli esőzések, az elhanyagolt állapot, továbbá a nehézsúlyú autóbuszok erősen megrongálták s ezeknek rendbekerítésére hosszabb időre és munkaprogramra van szükség. A komoly utépitési munkákat csak az esős idő megszűnte után lehet megkezdni.

Szerelmey Ákos dr. kir. tanfelügyelő jelentése szerint a népiskolákban kevés kivétellel a tanítás már mindenütt folyik. — Hiány mutatkozik a román nyelvben jártas tanítóknak. Sajnálatos anyagi gondok merültek fel az iskolák fenntartása körül, mert a volt román rendszer az iskolák dologi kiadásait a politikai községekre hárította s a nehéz anyagi helyzetben levő községek az iskolák dologi kiadásait fedezni sok helyen nem fogják tudni. A m. kir. Belügyminiszter Ur a községeknek megengedte, hogy a községi költségvetésekben a legutóbbi román segélynek megfelelő összeget a dologi kiadások fedezésére beállíthatják, ha pedig ez az összeg a dologi kiadásokat nem fedezné, úgy a hiányt a vallás- és közoktatásügyi minisztérium a saját tárcája terhére utalványozza.

Horváth Gábor János m. kir. gazdasági felügyelő a vármegye mezőgazdasági helyzetét ismertette és sajnálattal jelentette be, hogy a

rendkívüli esőzések következtében megáradt Szamos, Kraszna, Szilágysomlyó és Berettyó vize mintegy 20.000 kat. hold területet vont ki időlegesen a mezőgazdasági termelés alól s ezen kívül a talajvizek feltörése és összegyülemzése folytán mintegy 1600 kat. hold terület került víz alá. Az őszi buza vetési munkálatok 80%-ban befejezést nyertek, az jól telet, de a sok csapadék miatt nem fejlődnek jól, helyenként a vetések sárgulnak.

Nagyobb vetőmaghiánnyal is számolni kellett. A m. kir. Földmívelésügyi Miniszter Ur 84 vagon buzavetőmagot ősszel, 15 vagon tavasz folyamán utalt ki, ezen kívül 26 vagon tavaszi árpavetőmagot, 2 vagon minőségi zabvetőmagot és 21 vagon kedvezményes áru zabvetőmagot osztatott ki a vármegye gazdatársadalma között.

A tengerivetések kezdetüket vették, azonban a rossz idő járás a munkát hátráltatja. A vetőmag hiány fedezésére 50 vagon tengeri vetőmagot osztunk ki.

Állattenyésztés terén sajnálattal kellett tapasztalni a nem célirányos tenyésztést. Az apaállatok részben hiányoztak, részben pedig tenyésztési célra alkalmatlanok voltak, ezért a köztenyésztési hiányzó 120 drb. bika és kanok pótlására eddig 35 drb. tenyészbikát és 80 drb. tenyészkanat szereztünk be. A további beszerzések folyamatban vannak.

Az ingatlan forgalom még csekély. Az ingatlanok ára kat. holdanként 300—600 P. közt váltakozik.

A Miniszter Ur a zsidó birtokok összeírását elrendelte, melyeknek a kisgazdatársadalom részére való juttatása rövidesen meg fog történni.

Az állami tartalék földeket ideiglenesen visszaadtuk a volt tulajdonosoknak. A végleges rendezés a későbbi kormányhatósági intézkedéssel lesz megoldva.

Szilágysomlyó vármegye közönsége a Közigazgatási Bizottság munkájából azt látta meg, hogy a vármegye népe, társadalmi rétegei mögött komoly segítő kezek dolgoznak, akik minden igyekezettel azon vannak, hogy a rájuk bízott nehéz és felelősségteljes munkájukat úgy oldják meg, hogy abból a vármegyére csak jó és boldogulás származhasson.

A közönség panaszkönyve.

Mélyen Tisztelt Szerkesztőség!

Mint a „Szilágysomlyó“ több évtizedes olvasója, kérem a T. Szerkesztőséget, sziveskedjék b. lapjában helyet adni soraimnak, annál is inkább, mert nem csupán egyéni sérelemről, panaszról van szó.

Az egész város kereskedőtársadalma sérelmezi azt, hogy itt Szilágysomlyón még mai napig sincs rendezve a déli záróra kérdése. Nemcsak a kereskedőkre, de a vásárló, fogyasztó közönségre nézve is kellemetlen állapot ez. Mindenütt rendezve van a déli záróra, csak még nálunk nem. Ugyisintén a mi városunk,

Szilágysomlyó az egyedüli abban is, hogy vasárnap reggel 10 óráig nyitva kell tartani az üzleteket!

Kérjük a Polgármester urat, sziveskedjék sürgősen intézkedni, sérelmeinkre orvoslást nyújtani. Hogy rendeződjön végre a déli záróra kérdése és szüntesse be a vasárnapi üzletnyitást, hogy mi somlyói kereskedők is élvezhessük az egész vasárnapi pihenőt, mint az ország többi kereskedői.

Hisszük, hogy nyílt panaszunk a Főszerkesztő úr megértésén keresztül eljut a mindenkin oly emberi jóindulattal segíteni kész Polgármesterünk szívéhez és nem hagyja meghallgatatlanul kérésünket.

Tisztelettel:
Egy somlyói kereskedő.

Pünkösdi süsü kuglófot:

A vajat habosra keverjük, lassanként hozzáadjuk a cukrot, tojást, citromot és a kevés tejjel elkevert krémport. A sütőporral vegyített lisztet megszitáljuk és felváltva tejjel hozzákeverjük, míg a liszt

Hozzávalók:

12 deka vaj.....	—54
15 deka cukor.....	—18
2 tojás.....	—25
1/2 citrom leve és reszelt héja.....	—04
1 csomag Dr. Oetker vanillikrémpor kb. 1/4 liter tej.....	—12
45 deka liszt.....	—11
1 csomag Dr. Oetker sütőpor.....	—20
12 deka mazsola.....	—12
	—36

és tej elfogyott. Csak annyi tejet használunk, hogy a tészta nehezen szakadva essen a kanálról. A tisztított mazsolát a végén könnyedén keverjük a tésztába. Zsirozott morzsával kihintett formában sütjük.

Idősebb receptkönyvet kívánságra ingyen küld:
Dr. OETKER A. Budapest, VIII., Coni-utca 25

Dr. Oetker sütőporral és vanillincukorral

A gyermeknevelés kérdései.

V.

Azt szokták mondani, hogy amilyen valakinek a gyermekora, olyan lesz élete is.

Valóban igaz. A gyermekori élmények mindig vissza-vissza jönnek, még a felnőtt korban is. A gyermekori élmények hiányát nem tudja semmi sem pótolni. Emberi érzelmekben tehát csak az lehet gazdag későbbi korban, aki tud meríteni a gyermekori élmények forrásaiból, mert az élet viharában is ide akar mindig visszatérni e kúthoz, a gyermekori élmények oázisához. S el lehet képzelni annak a szerencsétlen embernek lélek nélküli vergődéseit, aki visszatérve ide, csak szaharát talál mindig.

Ilyen nagy nevelő értéke van a gyermekori élményeknek. Hányszor halljuk mondani valakiről, hogy nem, vagy meglátszik a gyermekszoba rajta. De ne gondolja senki azt, hogy a gyermekszoba és nevelő tulajdonságait, életre nevelő értékeit, csak az uri szülők gyermekei kaphatják meg. Nem! Hiszen a gyermekszoba nem értelmi, hanem inkább, sőt mondhatni teljes mértékben, lelki műveltséget ad. Az már aztán természetes, hogy az így előkészített lelkitalaj sokkal jobban tudja fogni az értelmi műveltséget adó magvakat. Ezekből következik az a közmondás, hogy az alma nem messze esik fájától. Kétségtelen, de hány kiváló ember született már egészen egyszerű szülőktől, tehát messze esett a fájától. Az ilyen embernél, ha nem is lehet a szó szoros értelmében beszélni gyermekszobáról, szüleinek lelkületét, kedvességét, jóra való hajlandóságait minden valószínűség szerint örökölte. Azért fontos a legegyszerűbb szülőknél is a jó példaadással nevelni. A fentiekből ugyanis az következik, hogy az egyszerűbb szülők többnyire lélek művelést adhatnak gyermekeiknek, amelynek legszebb hajtása a szeretet virága és a vallásosság.

A folyami állatok, halak, rákok egy alkalommal uszóversenyt rendeztek. Beszélni sem kell arról, hogy kik győztek. A rákok azonban nem nyugodtak olyan könnyen bele a vereségbe. Gyermekeiket iskolába adták a halakhoz, hogy tanuljanak meg jól úszni, de előre, mert a multkori versenyen ők hátrafelé haladtak. A tanulás igen nehezen ment, de mégis csak sikerült. Hazakerültek a rákfiak. Mutogatták új tudományukat. De a szüleikkel való érintkezés rossz hatással volt rájuk. Eleinte még előre, de később mindig csak hátra-hátra haladtak.

Elérkezett az újabb verseny ideje. Megint a halak győztek. Mikor pedig kérdezték, hogy miért úsznak megint olyan rosszul, azt felelték szegény fiókák, hogy ők maguk sem tehetnek róla, mert odahaza szüleiktől mindig csak a másik uszást látják. Igazuk volt teljesen!

Sajnos azonban, ez így van a mi fiainkkal is. Az otthoni rossz példaadás sok esetben lerontja az iskola előre való haladását. Az igaz, hogy a nevelés, a jóra való szoktatásnak folytonossága nem könnyű dolog. De

ez a fáradság a legjobb helyre befektetett tőke. Kamatai előbb-utóbb jelentkeznek. Mert amilyen boldog a jó gyermek szülője, éppen olyan boldogtalan lehet a rosszaké. Bizony nincs is szomorubb annál, mintha azt mondja egy szülő neveletlen, rossz gyermekeiről: de megvert az Isten veletek! Bizonyos, hogy a sok gyermekes szülők élete áldozatos. Alkalmassak érdemszerzésre Isten és emberek előtt. A gyermek azonban életünknek nem terhe, de nem is fényűzése, még kevésbé eszköze, hanem mindent betöltő, magasztos célja.

Az Uristen nem csupán egymásért hívja a férfit és nőt házasságra, hanem a gyermekekért legfőképpen. Azért oltotta belénk a szeretetet, hogy ezen által álljunk az Ő — világot benépesítő — szolgálatába, teremtő erejébe.

Hány házasságban alszik azonban ki ennek a szeretetnek lángja és lesz oka sok szerencsétlen viszálykodásnak, válásnak, ami kivétel nélkül a gyermeknevelés kárára megy. De igen szomorú gondolata lehet a szegény kis gyermeknek viszálykodó szüleitől. Mert a gyermek lát érez és gondolkodik. Egy ilyen szülők gyermeke vendégségbe ment egy alkalommal. Az ottani gyermekekkel szórakozott. Azt mondja az egyik: játszunk valamit. Játszanak. Amikor aztán sokféle játékból kifogytak már, azt mondja a másik, most játszunk papát, mamát. Amire a mi kis vendéglányunk így felelt: ez nem lesz jó, mert ha megtudja az édesanyád, hogy veszekedtünk, baj lesz! A gyermeki őszinteség fején talála ugyan a szöveget, de megbuktatta a nevelést.

Ilyen és még sok más hasonló példával lehetne megvilágítani a gyermeknevelés kérdéseit. Ezekről azonban már igen sokan több kötetes könyveket irtak és még lehetne írni, mert a gyermeknevelés ügye is olyan, mint a zene, kimeríthetetlen és végtelen.

En a magam szerény véleményeit és kevéske tapasztalatomat vetettem papírra és lap hasábjain és ha csak egyetlen esetben is tehetek vele jó szolgálatot ez ügynek, fáradságom nem volt hiábavaió.

Cikksorozatomban rövid összefoglalása ez. A gyermek e földi életben a legdrágább kincs, a legnagyobb drágakő, amit a végtelen Tenger dob lélekhalónkba, kicsiszolása azonban a szülők kötelessége. Minél jobban sikerül ez valamely szülőnek, annál nagyobb lesz itt boldogsága, teljesebb öröme, már e földi házában is, a másik házában pedig végtelen a lélek szárnyalása, ahol beszámol gyermekeiről a legfőbb Tanítónak, mondván: elfogadtam Tőled ajándékodat s mindazt megadtam nekik, amelyek képesekké tették, hogy a földön boldogok legyenek, utána pedig, hogy elérjenek Hozzád, az élet legnagyobb Urához.

Azzal búcsuzom el a kedves szülőktől, akik türelemmel olvasták soraimat, hogy a gyermekáldás örömeinek elfogadásával és az anyai magasztosság felemelő érzelmeivel foglalkozó, egyik legújabb megjelent könyvét: Tordai János dr. orvos munkáját „Gyere

kicsim, gyere” címmel vegye meg, aki teheti és olvassa el, mert ennél lélekemelőbb ilyen irányú könyv még nem jelent meg a sajtóban, de én is szívesen kölcsön adom az érdeklődő szülőknél. Ezt a könyvet ugyanis el kellene olvasni minden nőnek, minden magyar édesanyának, amelyből megtanulhatja, hogy az igazi édesanya ajkán

A legédesebb zene,
Ha mondja magzatának:
„Gyere kicsim, gyere!”

(Vége)

Fügedi Péter, áll. tanító.

Az Erdélyi Párt kolozsvári nagygyűlése.

E hó 28-án d. e. 9 órakor tartja meg nagygyűlését az Erdélyi Párt Kolozsváron az Unió u. 22 szám alatt a Redut nagytermében.

Erdély összes városaiból, így Szilágyosmlyóról is számos vezetőegység vesz részt a kolozsvári nagygyűlésen, amelyet fényes keretek között, méltó és nagy tüneményességgel fognak megtartani.

A gyűlés programja a következő: 1. A szervező bizottság beszámolója. 2. Igazoló bizottság jelentése. 3. Az Erdélyi Párt szervezeti szabályzatának megállapítása. 4. Az Erdélyi Párt Programjának megállapítása. 5. Az országos vezetőség megválasztása. 6. Esetleges indítványok.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács hírei.

A világszerte ismert gazdasági helyzet, mint köztudomású, a tengerentúli árucikkek elosztása ügyében minden országban, mint hazánkban is, külön gazdálkodási szempontok alkalmazását teszi szükségessé. Ilyen behozatali áru a pamut is, amelynek háziipari felhasználását illetően a hazatért erdélyi részeken külön elosztási rendszer általános kialakítását teszi indokolttá. Miután a pamut-igénylések kérdésében az Erdélyrészi Gazdasági Tanács egységes elvszerűt eljárást tart indokoltnak, elhatározta, hogy a pamut-elosztás lebonyolításának feladataira legalkalmasabbnak látszó szövetkezetek útján annak az elvnek figyelembevételét javasolja felterjesztésében, amely az igénylések kielégítése során az egyes községekben élő gyermekek számarányához viszonyítja a kiosztásra kerülő pamut mennyiségét. Ez a rendszer egyes udvarhelymegyei falvakban eddig is eredményesnek mutatkozott és általános kiterjesztése nemzetpolitikai szempontokból is kielégítő és igazságos megoldással kecsegtet.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács legutóbbi ülésén ismételtén foglalkozott az erdélyrészi tanoncothonok már részleteiben is ismertetett ügyével. Miután az erdélyrészi tanoncothonok ügyének egyöntetű rendezését a Tanács közel-múltban tett felterjesztésére a M. Kir. Vallás és Közoktatásügyi miniszterium teljes egészében magáévá tette s erre vonatkozólag megfelelő összeget is felvett az „erdélyi költségvetésbe” a tanoncothonok ügye így a legjobb útra kerül, hogy nagy nemzedéki feladatát a legeredményesebb módon tölthesse be.

Az erdélyrészi és keletmagyarországi iparvállalatok bekapcsolódását az anyaország egységes termelési munkájában egyik elsőrangú feladatának tekinti az Erdélyrészi Gazdasági Tanács. Ebből a szempontból a Tanács a legutóbbi ülésén tüzetesen foglalkozott az erdélyrészi gyáripari érdekeltségek azon előterjesztésével, amely azt célozza, hogy az anyaországbeli gyáripari érdekképviseletek megfelelő termelési keretet biztosítsanak az erdélyrészi és a keletmagyarországi iparvállalatok részére, mert nemzetgazdasági érdek a mai viszonyok között, hogy a fogyasztó minél gyorsabban és egyenletesebben juthasson megfelelő áruhoz az ország minden részében. A Tanács az erdélyrészi gyáripari kívánságait méltányolta és a megfelelő lépéseket megtette annál is inkább, mert az erdélyi iparnak nemcsak megmaradását, de továbbfejlesztését is fontos nemzeti érdeknek tartja.

Segíteni akar az Erdélyrészi Gazdasági Tanács a huszonkét év viharait átvészelt erdélyi kiskereskedőkön és kisiparosokon.

Nagyjelentőségű és országos figyelmet keltő új nemzetgazdasági intézmény létrehozásának kezdeményezését határozta el legutóbbi ülésén az Erdélyrészi Gazdasági Tanács. A Tanács a visszatért keletmagyarországi és erdélyi területek kisiparának és kiskereskedelmének talpraállítása érdekében szervezett eredményes intézkedéseit követőleg körültekintő módon vizsgálta meg azoknak a régi magyar erdélyrészi kisiparosoknak és kiskereskedőknek helyzetét is, akik az idegen megszállás nyomasztó évtizedeiben csaknem teljes a saját erejükre utalva igyekeztek ellenállni a gazdasági elnyomás ismert módszereinek. Köztudomású, hogy ezek a régi erdélyi kiskereskedők és kisiparosok ebben az aránytalan erőfelfejtésben mennyire legyöngültek.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács, mely a Nemzeti Önállósítási Alap útján a visszatérés óta az új erdélyi magyar életkezdésben a fiatal erdélyi iparos és kereskedő-nemzedéket biztos egzisztenciával segíti, biztosítva részükre a vállalkozásukhoz szükséges feltételeket, az új kereskedői és iparosnemzedékek gazdasági frontbaállításának nagy munkája mellett nem akar elfelejtkezni az erdélyi részekben a 22 esztendő gazdasági háború átvészelt régi erdélyi magyar

kiskereskedői és iparos-nemzedékek gazdasági frontarcosainak kipróbált táboráról sem. Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács erre való tekintettel a kormány elé az alábbi javaslatot terjesztette:

Miután az idegen megszállás szomorú emlékeztető éveiben a tönk szélére jutott erdélyi magyar kisiparosok és kiskereskedők anyagi talpraállítására ezidőszert kellő alap nem áll rendelkezésre, viszont létrehozását nemzetgazdasági létérdekei sürgetik: s miután a Nemzeti Önállósítási Alapnak célja a kimondottan új gazdasági egzisztenciák megteremtése, — a már eddig is önállóan működő régi, a mostoha viszonyok következtében azonban támogatásra szoruló erdélyrészi kiskereskedők és kisiparosok jutnak áru- és anyagbeszerző kölcsön formájában nyújtandó anyagi segítséghez a visszatért részekben. A kölcsönök folyósítása ugyanolyan elvek szerint történjen, mint ahogyan a Nemzeti Önállósítási Alapnál szép eredményekre vezetett.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács véleménye szerint az új alap egy-két millió pengővel máris hatékonyan kezdetét meg nemzeti munkáját. A Tanács egyhangú határozata alapján megette felterjesztését.

gyűlést. Beszédében visszatekintett az elmúlt évek nehézségeire, amikor a Nőszövetség gátolva volt tevékenységében és minden terve akadályokba ütközött. Most végre szabadon, ellenőrzés nélkül dolgozhatnak, úgy, hogy az eddig megbénult nőszövetségi munka teljes erővel, újult lelkesedéssel folyhat. Beszámolt az elnöknő a felszabadulás óta végzett teljesítményekről is, s az 1940. évi bevételről, kiadásról és a jelenleg meglévő pénzről. Végül bejelentette lemondását, nagytiszteletű Kovács Zsigmondné esperesnének ajánlva fel az elnöki tisztelet, egyben köszönetet mondott a Nőszövetség minden egyes tagjának a vele való lelkes együttműködésért. Kovács Zsigmondné, a Nőszövetséggel együtt visszautasította Handlery Kálmánné lemondását, méltatva Handleryné fáradságát nem kimélő odaadó munkáját, a szép eredményt amit elért. A gyűlés kérésére Handleryné még egy évig elvállalta az elnöki tisztelet, Kovács Zsigmondné pedig a társelnöki szerepet vállalta el. Igen szép beszédében kifejtve eljövendő munkásságának célját s a Nőszövetség eszményének megvalósulását. A közgyűlésen az elnöknő bejelentette Formanek Emma jegyző lemondását s helyette dr. Borossné Horváth Emmát jelölték ki. — Király Károly zilahi cserkészparancsnok is megjelent a közgyűlésen, ismertette a zilahi cserkészlet megalakítását s a szilágysomlyói cserkészcsapat megalakításának a tervét.

— Titkos reménye mindenkinek, hogy egyszer vagyonhoz jut. Ez könnyen teljesülhet, ha állami sorsjegyet vesz. Egész sorsjegy ára 3.— P. fél sorsjegy ára 1.50 P. Főnyeremény 40.000 P. Huzás június 5-én.

— Dolgozó Leányok napja. Meglepően szép és értékes műsorral gazdag délutánnal kedveskedtek a Szilágysomlyói Dolgozó Lányok Egyesülete május 18-án a Kulturteremben, telt ház előtt. Az évek óta tartó szorgalmas, csendes munkának csendes gyümölcse ez. Délelőtt a nagymisével kapcsolatban volt a zászlószentelés, amelynek keretében Lipcsey Gyula esperes-plébános méltatta munkásságukat, s jövőjükre, valamint munkás kezükre a jó Isten áldását kérte. Az előadás keretében sokszor meleg tapssal köszönte meg a közönség nagyszerű szereplésüket a Dolgozó Leányoknak, akik kivétel nélkül szépen szerepeltek.

— Anyák napja az „Angyal” iskolában. A május hónapot, amelyet az idén a természet oly hidegen bocsájtott ránk, a gyermekek akarják meleggé varázsolni. Valóban az ő kis szívük pótolják a tavasz mostohaságát. Ilyen tavaszi pompában gyönyörködött az a nagyszámú közönség, a Kulturteremben, ahol az apróbbnál-apróbb, de ügyesebbnél-ügyesebb kicsikék köszöntötték édesanyjukat. Milyen bájosan tudnak mozogni, beszélni e csöpp-égek! Elhallgattuk volna még sokáig őket. Dehát Szilágysomlyó közönsége hozzá szokott már, hogy az „Angyal” iskolában mindig ilyen műsorszám legyen soron. Itt azután már igazán nem merem megemlíteni Aranka nővért, mert megneheztelne rám csakugyan. Így tehát ma-

HIREK

Felelős szerkesztő
és kiadó:
Lázár Géza

Főmunkatárs:
Somlyói Eller Gizella

Dr. Muzsnai István verseiből:

A te simogatásod.

*Édesanyám simogatásod
Oly jól esik nekem,
De tán valami hiba történt,
Hisz könnyes a szemem.*

*A simogatáshoz szokott
Bőröm könnyen reped
S az élet százszor korbácsolja
Bánatos gyermeked.*

*Eddig a te simogatásod
Gyógyította sebem
S felemelte az ut porából
Meggyaldzott fejem.*

*De most az élet szívenütött:
Ma nyögve eselek
S ijesztő csöndben mind kinyílnak
Véreznek a sebek.*

*Talán az is elmúlna egyszer,
Fejemből kiverem,
Csak ne nyulnál hozzám, Anyám.
Mig véres a sebem.*

*De jössz... és simogatni kezded,
Ki néked is titok
És jaj. Anyám. simogatásod
Ugy fáj, hogy felsirok.*

Az örökmécses.

*Rombadőlt hitem bus templomába
valamikor de sokan jártak,
Tömjéneztek és hozsánnáztak:
virágot szórtak a lábam nyomába.*

*Elűztem őket, mert rablók voltak,
kifosztották a dus templomot,
Ki amit ért, mindent ellopott
s hitem oltári összeomlottak...*

*De azért mégis hagytak valamit,
egy csöppnyi langot, amely nem vakít,
mert szent tüze csak nekem fényes.*

*Bearanyozza a kopár romot,
féltnve őrzí az üres templomot
szegény anyám: az örökmécses...*

— A Református Nőszövetség Közgyűlése. F. hó 18-án vasárnap d. u. 5 órakor tartotta meg a ref. Nőszövetség a felszabadulás után első közgyűlését, melyen a nőszövetségi tagok szép számmal jelentek meg. Handlery Kálmánné, a nőszövetség tevékeny, közltszeteletben álló elnöknője nyitotta meg a

Uj harc folyik a hegyek között.

Levegőben, földön, vizen, víz alatt áll a harc szakadatlanul szerte a világban. Ha bekapcsoljuk a rádiót, háborús híreket hallunk, ha az ujság lapjait kinyitjuk, a háborúkról találunk legtöbb tudósítást bennük. Utcán, otthon, társaságban, mindenütt ez a főtéma.

Néha úgy szeretne kikapcsolódní az ember ebből a folytonos ideg feszültséget okozó háborús hangulatból, szeretne elernyedni, megpihenni, elfeledkezni a sok vérről, könnyről, a sebesültekről, halottakról, elsüllyesztett hajótekről, bombázó repülőgépekről, a hajdan színes álmokat jelentő, de ma már harci tűzbe borult Keletről, a hajdan fölélyes kulturát jelentő, de ma barbár gyűlöletből izzó nyugatról, a hajdan emberi egyenlőséget, megbecsülést jelentő tengerentúli Újvilágról, ahol ma a véres száju háborúra uszítók halálra ítélték az ifjúság virágát... Ugy szeretne az ember elmenekülni a napi robotból, amit nem édesíthetnek meg többé álmokbamerítőn a pihenés órái... mert a pihenés óráiban zúg a rádió, vérpatakok folynak a fekete ujságbetűkből s rémült tehetetlenséggel

dobog a szív, az agy elfárad a töprengő találgatásban: milyen új politikai meglepetést hoz a holnap... A ma emberének ritkán van igazi pihenése. Talán csak akkor, talán csak úgy, ha visszafordul a primitív örömeik fölé... ha még vissza tud... de aki még feltudja ébreszteni lelkében az egyszerű, csendes, tiszta örömeik vágyát s az utat is megtalálja hozzá, az ha nem is hosszú időre, de legalább pár órára megszabadulhat a jelen gondjaitól, gyötörtető kérdéseitől (amire ugy sem tud válaszolni szegény) s testileg felfrissülve, lélekben felüdülve, új erőt tartalékolva nézhet a holnap új gondjai elé...

Talán lesznek, akik rámfogják, hogy vessző-paripám a somlyóiak természetszeretetre való neveisé... nem bánom még azt sem, ha különködő hajlammal gyanúsítanak meg, én csak zengem folyton a természet szent himnuszát és hirdetem, hogy legkülönb rádió az erdők dalos madara, legváltozatosabb hirlap az Ég, könnyű, édesded báránnyelűvel, gomolygó szürke uszályával, sugárzó napjával, méla holdjával, csillagzó csillagszemeivel... legpuhább délutáni álmom az erdők moháján, a rétek illatos fűvén terem,

nem a zárt szobák diványán. A kis hegyi patakocskák vidám tereferéje s a hajladozó fák komoly zúgása, a zúgó-búgó bokrok beszédei jobban elszórakoztatják az embert a kávéházi locsogásnál, „jó barátok” fulánkcsacsogásánál, ismerősök jóslatai, jóakarók jótanácsai, szomszédok pergő-forgó hirharangjai, elszomorító, sebző, csüggesztő apró bánatok... de eltörpülnek fent a hegyek között, akárcsak a házak, amelyek, mintha egy elsüllyedt városban pihennének egy elátkozott tó mélyén... Így látja, így érzi az ember, ha lenéz a városra valamelyik hegycsúcsról.

Nem, igazán nem pályázom a jó somlyóiak megreformálásának babéraitra. Ha őket nem vonzzák ellenállhatatlan varázslással a Magura bercei, ha nem ejti örök szerelembe, folytonos sóvárgásba őket a természet ezer szépsége, ha nem érzik azt, hogy a házak között kalodába van zárva testük és lelkük és hogy fent a hegyek között megtalálják azt, amit a városban hasztalan keresnek: a gondterhek elmúlását, az élet ezerbajainak elfelejtését, a bennünk szunynyadó örök gyermek boldog ujongását, — akkor hiába minden beszéd.

radjon ismeretlen a lelkes rendező, társaival együtt és ott ragyogjon majd csak nevük abban az aranykönyvben, ahol aztán már a szerénységet igazán nem lehet letagadni még Aranka Nővérnek sem.

— **A gimnázium ünnepe.** Zászlót hoznak az iskoláknak Budapestről. X. Ker. Szt. László gimnázium két tanára: Nemes Károly intézetünknek 1910–20-ig volt derék tanára meg vitéz Benkő József és 9 diák hozza a testvériskolának ajándékban a zászlót, mely előtt hódolatuknak adhatnak kifejezést a magyar ifjak. A zászlóavatás táborig misével kezdődik, mely után gazdag programot állított össze amelyre szíves megjelenést kér a gimnázium igazgatósága.

— **Első vitézi eskü Zilahon.** Folyó hó 17-én tette le a vitézi esküt Szilágysomlyó Vitézi Székénél Kiss Kálmán 13. honvéd kéreplős zászlóaljnál Szilágysomlyón szolgálatot teljesítő őrzető. Az esküt vitéz Szabó Gyula ezredes székkapitány végezte, jelen voltak Szent Kálmán vitézi Széktartó és Gróza László vármegyei számvevő. A vitézi eskü után a székkapitány emelkedett hangú beszédben figyelmeztette az új vitézt a kötelességére, melyek reá várnak, mint vitézre úgy a hadseregben, mint a polgári életben.

— **A Mihova-pályázat utolsó fordulója,** kinek van igaza Németh Antalnak, vagy Szeleczy Zitának? száz divatcsoda a Király-díjon, Kiss Ferenc és Móricz Zsigmond párbaja Kolozsvárott, Kodály nem lett „Halhatatlan”, ungvári magazin, helyszíni közvetítés Pluhár István otthonából, a Színházi Magazin új számának érdekességei. Novella, vicclap, színházi beszámoló, a Nemzeti Színház nagysikerű orosz darabja az „Örvény” és a gyermekek kedvence a Kis Magazin egészíti a Kis Magazin egészíti a legkedveltebb színházi hetilap új számát.

MEGNYILIK

1941. június 2-án,
bállal egybekötve
a zoványi

GYÓGYFÜRDŐ.

A fürdő szakorvosok által javalva különböző női betegségek, köszvény és reuma ellen. Vasuti állomás Ippon. Kényelmes lakoszobák, jó kiszolgálás.

Szíves pártfogást kér:

A vezetőség.

Ezek a sorok nem is azért íródtak most, mint az eddigi magurai színes cikkek, hogy érdeklődést lopjanak be a somlyóiakba Somlyó természeti szépségei iránt. Ez a cikk most nem ujjongó hozsánna, hanem szomorú gyászdal: az erdők gyászjelentése: „Háboru folyik a Magurában is”. Már vannak elesettek, sebesültek s halálra vannak ítélve a fák is, mint az emberek. A még gyanútlan, távoli erdők nem tudják, hogy a hadüzenet nekik is szól s nemcsak rájuk ront a könnyörtelen ellenség, halálra kinezva őket.

*

De tegyük félre a poézis szívrávnánszínébe mártott ecsetjét. Emberi tárgyilagossággal adjuk tudtára mindenkinek, hogy nemcsak a város kertjeinek gyümölcsfáit tette téli, fekete, halott kopárrá a hernyó-veszedelem, de átterjedt a Magura erdősegeire is.

A veszedelem azoknak a törvényre, felsőbbrendeletekre fittyet-hányó szőlősgazdáknak a hitvány közönyösségéből eredt, akik a fák védelmére szóló miniszteri rendeletnek, polgár-

Teljesíti a kormány Szatmár-, Szilágysomlyó- és Biharmegye szőlőbirtokosainak kérését.

Szatmár-, Szilágysomlyó- és Biharmegye szőlőgazdasága különösen megsínylette a román uralmat. Az elviselhetetlen adók, közterhek és egyre jobban folytatódó rendelkezések következtében a gazdák már nem tudták pótolni kipusztuló szőlőjüket, amint hogy arra sem voltak képesek, hogy új területet telepítsenek. Most, hogy a figyelem a gazdasági erőforrások megnyitása felé irányul, sor kerül e nagy horderejű problémák megoldására is. *Br. Braunecker* Antal érszakácsi földbirtokos, országgyűlési képviselő, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet igazgató-választmányának tagja, a szatmári, szilágysági és bihari szőlősgazdák ügyét részletesen megtárgyalta a földművelésügyi minisztérium illetékes ténnyezőivel, amelynek nyomán *br. Bánffy* Dániel földművelésügyi minisztérium intézkedésére *Geoffrey* Zoltán kísérletügyi főadjunktus a múlt napokban Nagyváradra érkezett, hogy bejárja az említett három megye szőlős vidékeit s részletes javaslatot tegyen a munkálatok mielőbbi beindítására.

Meghívó

a szilágysomlyói községben felállított

országzászlóavató ünnepére

melyet Ipp községben 1941. június 2-án (Pünközd második napján) ünnepélyes keretek között ad át rendeltetésének az adományozó Rákosszentmihályi MOVE keretében alakult Felvidéki lövészek diszkontótsége.

Megjelenés: táborig illetve sötét ruhában.

Az Ippi országzászló nagybizottság.

Tudnivalók:

1. Az Ippi Országzászló Nagybizottság által kibocsájtott zászlószegek — tekintettel a vézésre — sürgősen igényelhetők Kazal László váll. felügyelőnél (Szilágysomlyó Villanytelep). Ugyanoda küldendők a megajánlott összegek is. A személyre szóló zászlószegek megajánlása 1 pengőtől, a testületek, egyesületek részére 5 pengőtől.

2. Az esetlegesen indítandó különvonatra előjegyzési iv „Lázár” könyvkereskedésben áll az utazni szándékozók rendelkezésére.

3. Az ünnepségek utáni közeledben résztvenni szándékozók jelentkezésüket szintén Kazal felügyelőnél eszközölhetik.

**Egy íróasztal tetejű álló Arnheim
pénzkassza eladó!**
József Éliás, órás-ékszerésznél.

mesteri felhívásnak nem tettek eleget, nem végezték el a fák hernyózását. Előbb gondos, törvénytisztelő és gyümölcsösüket védő szomszédokra zudították át a hernyócsapást, majd amikor a gondos és a rest gazda hegyi gyümölcsöse is mind lomtalanra torzult, új hadszíntérre, az erdőbe vándoroltak át a pusztítás, a harc kíméletlen hernyó ezredei.

Folyik a háboru a Magurában. A hernyók milliárdjait ugylátszik, nem lehet legyőzni. A halott, szénfeketére rágott fákat győzelmi lobogóként öleli körül a csillogó ezüstszalakon imbolygó apró zöld hernyók ezre. Elszigetelve, komor gyásszal merednek ég felé ezek a fekete fák, gyászfoltok az üde tavaszi zöldben, hősi halottjai egy új háborúnak.

A Magura-járó természetrajongók szorongó szívvel kérdik: nincs itt segítség? Nem lehet valahogy gátat vetni a hernyópusztításnak, megakadályozni azt, hogy áldozatul essen a Magura minden egyes fája? A sok hernyó úgy potyog a fákról, mint az eső. A kiránduló hölgyek kendőt kell kössenek a fejükre, nehogy a hernyótömegek tönkretegyék a művészi ondolást

„Kühne“

gazdasági gépek,

„Alfa“

permetező és szeparátor,

„Unió“

író- és számológép

„Első magyar
gazdasági gépgyár“

Cséplők!

Szilágysomlyói körzet képvisellete és lerakat:

**Szilágysomlyó,
Nagy Imre tér.**

(Volt Keller vasas üzlet.)

Arverési hirdetmény.

A magyarcsaholyi ref. egyház nyilvános árverésen 1941 május 29-én d. u. 3 órakor, készpénz fizetés mellett eladja, cserzésre alkalmas 26 kat. hold 200 □-öl területen lévő fatulajdonát. Kitermelés azonnal kezdhető. Érdeklődni: Lelkészi hivatal Magyarcsaholy u. p. Tasnád (Szilágysomlyó).

1941. május 14.

Balogh Ferenc.

fürtöket. Ez volna a legkisebb baj. De legszomorúban jelentjük: veszélyben van a legősibb, legszebb, legüditőbb szórakozás, a séta és pihenés a természet ölében. Nem sokáig élvezhetjük a zöld és árnyas erdőt. A hernyók villámháborúja olyan pusztítást végez az erdőben, mint a harcterek lángszórója: feketére perzselt csonk marad utánuk s mi, a Magura hűséges zarándokai nemcsak hogy elveszítjük lelket-testet pihentető menedékünket, de még jobban felkavar, keserűbbre hangol az a szomorú látvány, amely vádolva kiáltja felénk az emberek bűnös hanyagságát, amellyel immár nemcsak embertársaiknak árt, de a mit sem vétő természetnek is.

Bármerre menjünk most már, nem feledkezhetünk meg többé arról, hogy tengeren és szárazföldön, levegőben és vizalatt háboru folyik... Nem lehetnek gyermeki, békés gondtalanságba ringató illuzióink, mert a háboru kiterjesztette pusztító fegyverét a szép örömeket nyújtó Magurára is.

40 ezer

pengő igen sok pénz,
de könnyen hozzájut-
hat, ha idejében gon-
doskodik arról, hogy
beszerezze állam-
sorsjegyét.

Huzás már
junius 5-én

A sorsjegy ára:
egész P 3, fél P 1.50

Kapható minden sors-
jegyjárusítónál és az
összes dohánytözs-
dékben.

„Szociális reform és hivatásrendiség“. Megjelent Varga László új könyve.

Ma már minden hozzáértő ember előtt nyilvánvaló, hogy az államszervezet válságának legfőbb oka a társadalmi rend felbomlása, melyet a kapitalista rendszerben elfajult osztályharc idézett elő. Ebből a helyzetből kivetető utat mutatja meg Varga László legújabb könyvében. Azt is látjuk már, hogy a szocialista forradalom nem tudta megoldani a roppant problémát, mert a karteluralom helyébe a még rosszabb államkapitalizmust állította.

De Varga László tulmánya a ténymegállapításon. Kifejti, hogy a társadalom mai nagy szerű bajának egyetlen helyes gyógyítása és orvoslása a szociális igazságosság törvényeinek uralma a közösségi élet minden területén. A szociális kérdés nem állami, hanem társadalmi kérdés. Ezért a társadalmat kell úgy átalakítani és megszervezni, hogy az ön-magán a maga erejéből hajtsa végre a szociális igazságosság törvényét az állam megfelelő támogatásával. Ez a hivatásrendi reform lényege. Ez a hivatásrendi reform lényege. Ez több mint forradalom, — írja — ehhez a legteljesebb magyar élet ákara kell és az alkotómunka lázas szenvedélye.

Részletesen mutat rá e könyv az új rendszerre. A hivatásrendek mint közjogi önkormányzatok a hivatászerűen végzett munka elve szerint szervezik a társadalmat. A rendi kamarákban a munkaadók és munkavállalók képviselői teljesen egyenlő lesz, vagyis a munkásság a többi osztályokkal egészen egyenrangú félként vesz részt a társadalmi és gazdasági élet irányításában. Tehát nélküle és róla nem lehet többé semmit határozni. Nem lesz többé forradalmi elem, mert jogos igényeinek a jog útján szerezhet érvényt, de ugyanakkor súlyos felelősséget is vállal a nemzet iránt. A rendiség ugyanis nem egyéb, mint a kölcsönös emberi és nemzeti felelősség társadalmi alkotmánya és közjogi szervezete.

Fontos oldalakat szentel a szerző arra, hogy foglalkozzék az ellenvéleményekkel is. Ezek során rámutat, hogy az új rendszerben megtalálják a jogos számítását a vállalkozó is, mert a megszilárdult társadalmi béke nyomán helyreáll a bizalom, a vállalkozó kedv és nagy lendületet vesz a több-termelés, amely a gazdasági és szociális jólét elemi feltétele.

Természetesen a rendiségben nemcsak a gazdasági foglalkozások nyernek önkormányzatot, hanem az összes többi szabadfoglalkozási ágak is, mégpedig az ügyvédek, a bírák, a tanárok és tanítók, az újságírók, művészek, az orvosok, sőt bizonyos értelemben még az állam alkalmazottai is. Egyrészt ezekben a foglalkozási ágakban is súlyos szociális kérdések várnak megoldásra, másrészt a nemzet szempontjából olyan hivatást töltenek be, amely a szociális hivatások erkölcsi színvonalának lényeges emelését követeli meg. A nemzeti érdektől megkövetelt keresztény erkölcsi magatartás biztosítása lesz ezekben a rendekben is a magyar társadalmi reform feladata és eredménye.

Varga László „Szociális reform és hivatásrendiség“ című most megjelent könyve az utóbbi évek legfeltűnőbb társadalompolitikai összefoglalása. Műve minden tekintetben hézagpótló és korszakalkotó gondolat szolgáltatást jelentő munka, mely igaz kézikönyve lesz minden magyar dolgozónak. A nemzeti könyvtár sorozatában megjelent könyv csak 40 fillérért minden könyvkereskedésben, Ibusz pavillonban, dohánytözsdedékben és újságárusnál beszerezhető.

Felelős kiadó: Lázár Géza, laptulajdonos.

Szilágysomlyó m. város polgármesterétől.

3811—1941. K. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a m. kir. közellátási Miniszter ur folyó évi május hó 12-én 201.100 K. M. sz. alatt a közszükségleti cikkek kiszolgáltatásának korlátozása és a fogyasztói vásárlási könyv rendszerítése tárgyában rendeletet adott ki. Ez a rendelet életbe is lépett.

A rendelet lényege, illetve célja az, hogy megakadályoztassék az észszerűen meg nem indokolható, de a közellátás biztosítása szempontjából rendkívül hátrányos, újabb tapasztalt vásárlási láz, illetve árufelhalmozás még az árucikkeknél is, ahol a termelés, illetve behozatal normális körülmények között — áru felhalmozás nélkül — a szükségletet teljesen fedezni tudná.

Ezeket a közszükségleti cikkeket csak vásárlási könyvvel lehet a kereskedőtől, vagy az iparostól beszerezni, akik büntetés terhe mellett felelősek, hogy a fogyasztónak a szükségletét meghaladó mérvben ily cikkeket ki ne szolgáltatassanak.

A vásárlási könyvet a polgármesteri hivatal 3. sz. szobájában igénylőlapra lehet a családfelek igényelni és ezért 40 fillért kell fizetni.

A miniszteri rendelet egyelőre a következő közszükségleti cikkek irja elő a fogyasztói vásárlási könyvbe való bejegyzés kötelezettségét: mosószappan, pipereszappan, ideértve a borotvaszappant is, konzerv, (a gyümölcsből készült konzerv kivételével) rizs, 1 q-át meghaladó mennyiségű tűzelőanyag, szövet, selyem, vászon és egyéb textil méteráru, a rövidáru kivételével, kész fehérnemű, ág és asztalnemű, kész felsőruha, kötöttáru, cérna, varró és kézimunka fonal, utalványmentesen beszerezhető lábbeli és hozott anyagból készített fehérnemű, vagy ruha.

A fogyasztó részére a vásárlási könyv kiállításától számított 3 hónapon belül új vásárlási könyvet kiállítani nem lehet. Ezzel szemben, hogyha a vásárlási könyvét a fogyasztó elvesztette, részére új könyvet csak a korábbi vásárlási könyv kiállítását követő 6 hónap elteltével szabad kiállítani.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háboru idején hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az az iparos, vagy kereskedő aki közszükségleti cikket a fogyasztónak indokolatlan mennyiségben kiszolgáltat, vagy pedig aki közszükségleti cikket a könyvbe való bejegyzés nélkül szolgáltat ki, valamint ha a könyvbe a valóságnak meg nem felelő adatot jegyez be. Ugyanilyen büntetés sújtja azt a fogyasztót, aki közszükségleti cikket a vásárlási könyvbe való bejegyzés nélkül, vagy a valóságnak meg nem felelő bejegyzés mellett átvesz, vagy ha akár az iparos és kereskedő, akár a fogyasztó a rendeletet megszegi, vagy bármely módon kijátsza. Ezenkívül igen magas pénzbüntetés is kiszabható és azt az árucikket, amelyre nézve a kihágást elköveték, el kell kobozni, az értékesítéséből befolyó összeg pedig teljes egészében az államkincstár illeti.

A hatóságok bármikor kötelezhetik a fogyasztót vásárlási könyvének felmutatására, hogy abból a fogyasztók illetve kereskedők és iparosok mikénti eljárását ellenőrizhesse.

Az idevonatkozó összes részletesebb intézkedésekről a hivatalos lapban lehet meggyőződni, azonkívül a közellátási hivatal is bármikor felvilágosítást nyújt, úgy hogy a kereskedő és iparos, valamint a fogyasztó a rendelkezések nem tudásával kihágási eljárás során semmiképpen sem védekezhetik.

Szilágysomlyó, 1941. május 19.

A polgármesteri hivatal
közellátási osztálya.

Gépirást

vállal saját írógépén, oldalan-
ként, vagy óránként, jutányos
árakon, munkanélküli.

Cím a kiadóban.

Cséplő-garnitúra

benzinmotoros 100 m/m körül gyűrűs,
Hofher Sráncz Claiton Sutlevort
gyártmányu :

eladó!

Szilágysomlyó Rákóczy ut 95.

2-1

Szilágysomlyói m. kir. járásbiróság.

G. 2081/1940. sz

Uj sz. Ok. 1444/1941

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött köztudomásra hozom, hogy a szilágysomlyói kir. járásbiróság 96/1940. sz. végzése következtében a dr. Szabó János szilágysomlyói ügyvéd által képviselt Pausan Aron végrehajtató javára szilágynagyfalusi lakos, végrehajtást szenvedő ellen fogantatosított végrehajtás alkalmával 100 pengő tőke és jár. erejéig lefoglalt ingóságok és pedig 1 nagy fali tükör, egy szekrény, 2 drb. kredencz, 1 kemence és 1 drb. rézkazán összesen 433 pengő 33 fillér becsértékben, fentnevezett végrehajtató 100 pengő — fil. hátralékos tőkekövetelése és ennek 1940 jan. 3-tól járó 6%-os kamatai és 30 pengő — fillér hátralékos és eddig felmerült, valamint még felmerülő költségek behajtása végett — nyilvános árverésen eladatnak, mely árverés megtartására 1941. évi május hó 31. napjának d. u 3 órája tüzetik ki és arra a venni szándékozók ezennel meghívattak azzal, hogy a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Szilágysomlyón, 1941. évi május hó 19. napján.

Kedves
bírói kiküldött.

Könyvnap ujdonságok,

Külföldi folyóiratok,

Divatlapok

„Lázár“-nál.

Nyomatott a „Lázár“ könyvnyomdában, Szilágysomlyón.